

บทที่ 1

บทนำ

1.1 ความสำคัญของปัญหา

จากการที่รัฐบาลมีนโยบายส่งเสริมการท่องเที่ยวโดยใช้มาตรการทางภาษีอากรเป็นมาตรการหนึ่งในการเพิ่มรายได้ของประเทศจากการท่องเที่ยวไทย ในกรณีนี้ ได้มีการออกพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลรัษฎากร (ฉบับที่ 34) พ.ศ.2541 กำหนดให้อธิบดีกรมสรรพากรมีอำนาจกำหนดหลักเกณฑ์ วิธีการและเงื่อนไขให้ผู้เดินทางออกนอกประเทศที่ซื้อสินค้าจากผู้ประกอบการจดทะเบียนเพื่อนำออกไปนอกราชอาณาจักรขอคืนภาษีมูลค่าเพิ่มที่ถูกเรียกเก็บไว้แล้วได้ โดยมีผลบังคับใช้ตั้งแต่วันที่ 1 มกราคม 2542 เป็นต้นไป และวันที่ 1 มิถุนายน 2542 เป็นกำหนดเวลา ที่กรมสรรพากรเริ่มดำเนินการคืนภาษีมูลค่าเพิ่มให้กับนักท่องเที่ยวจากกรณีดังกล่าว นับว่าเป็นจุดเริ่มต้นในการช่วยส่งเสริมให้ประเทศไทยนอกจากจะเป็นศูนย์กลางทางการเงิน การลงทุนและอื่น ๆ แล้ว ยังเป็นศูนย์กลางการจับจ่ายซื้อสินค้าอีกด้วย อีกทั้งยังเป็นระยะเวลาที่เหมาะสมสอดคล้องรับกับงาน AMAZING THAILAND GRAND SALE ซึ่งเป็นกลยุทธ์หนึ่งของการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย ที่กำหนดให้มีช่วงเวลาลดราคาสินค้าพิเศษทั่วประเทศเพื่อดึงดูดนักท่องเที่ยวให้เข้าประเทศไทยมากขึ้น

การคืนภาษีมูลค่าเพิ่ม ตามนโยบายของรัฐบาลในครั้งนี้ สอดคล้องกับหลักการการจัดเก็บภาษีมูลค่าเพิ่มจากฐานการบริโภคภายในประเทศและการส่งเสริมการส่งออก กรมสรรพากรจึงได้กำหนดวิธีการและเงื่อนไขการคืนภาษีมูลค่าเพิ่ม โดยมีหลักการคืนภาษีมูลค่าเพิ่มให้นักท่องเที่ยวชาวต่างชาติ ที่เดินทางเข้ามาในประเทศไทย และได้ซื้อสินค้าจากผู้ประกอบการภาษีมูลค่าเพิ่มแล้ว นำสินค้านั้นไปพร้อมกับการเดินทางออกจากประเทศไทย โดยมีระเบียบปฏิบัติของผู้ประกอบการขายสินค้า และนักท่องเที่ยวตามประกาศอธิบดีกรมสรรพากรเกี่ยวกับภาษีมูลค่าเพิ่ม (ฉบับที่ 90) เรื่องกำหนดคุณลักษณะและหลักเกณฑ์ของผู้ประกอบการจดทะเบียนที่ขายสินค้าให้ผู้เดินทางออกนอกราชอาณาจักร ซึ่งผู้เดินทางออกนอกราชอาณาจักร มีสิทธิขอคืนภาษีมูลค่าเพิ่มที่ถูกเรียกเก็บไปแล้วได้ ตามมาตรา 84/4 แห่งประมวลรัษฎากร และประกาศอธิบดีกรมสรรพากร เกี่ยวกับภาษีมูลค่าเพิ่ม (ฉบับที่ 91) เรื่อง กำหนดหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไข ให้ผู้เดินทางออกไปนอกราชอาณาจักร ที่ซื้อสินค้าจากผู้ประกอบการจดทะเบียนเพื่อนำออกไปนอกราชอาณาจักร สามารถขอคืนภาษีมูลค่าเพิ่มที่ถูกเรียกเก็บไว้แล้ว ได้ตามมาตรา 84/4 แห่งประมวลรัษฎากร ซึ่งประกาศทั้ง

สอง ฉบับนี้ ลงวันที่ 4 พฤษภาคม พ.ศ.2542 และให้ใช้บังคับตั้งแต่วันที่ 1 มิถุนายน 2542 เป็นต้นไป (แก้ไขเพิ่มเติมโดย ประกาศอธิบดีกรมสรรพากรเกี่ยวกับภาษีมูลค่าเพิ่ม (ฉบับที่ 126 และ 127) ลงวันที่ 22 มกราคม 2545 และให้ใช้บังคับตั้งแต่วันที่ 1 กุมภาพันธ์ 2545 เป็นต้นไป)

ประโยชน์ที่ผู้ประกอบการที่จดทะเบียนเป็นผู้ประกอบการขายสินค้าให้นักท่องเที่ยวที่จะได้รับ คือ ประโยชน์ทางตรงมีรายได้จากการขายสินค้าเพิ่มมากขึ้น ประโยชน์ทางอ้อมคือการขายสินค้าให้นักท่องเที่ยวเป็นการทำให้เงินตราไหลเข้าประเทศ ซึ่งส่งผลให้ภาพรวมของเศรษฐกิจของประเทศดีขึ้น ก็จะส่งผลให้การดำเนินธุรกิจต่าง ๆ ในประเทศดีขึ้นด้วย และเพื่อเป็นแนวทางที่จะช่วยให้เกิดการตัดสินใจจดทะเบียนเป็นผู้ประกอบการขายสินค้าให้นักท่องเที่ยว นั้น กรมสรรพากรจะต้องดำเนินการประชาสัมพันธ์ เผยแพร่ข่าวสารการคืนภาษีมูลค่าเพิ่มให้นักท่องเที่ยวให้แก่ผู้ประกอบการจดทะเบียนภาษีมูลค่าเพิ่มให้มีความรู้ความเข้าใจในระเบียบวิธีที่จะต้องปฏิบัติ

การคืนภาษีมูลค่าเพิ่มในนักท่องเที่ยวเป็นมาตรการหนึ่งในหลาย ๆ มาตรการที่รัฐบาลพยายามผลักดันให้เกิดขึ้นเพื่อเป็นแรงส่งเสริมและชักจูงให้ชาวต่างชาติทั่วโลกนิยมเดินทางเข้ามาท่องเที่ยวในประเทศไทย แต่อย่างไรก็ดี การที่ประเทศไทยจะประสบผลสำเร็จจากการคาดหวังที่จะเพิ่มปริมาณนักท่องเที่ยวที่จะเดินทางเข้ามาในประเทศไทย ซึ่งไม่ได้ขึ้นอยู่กับมาตรการของรัฐบาลหรือมาตรการการคืนภาษีมูลค่าเพิ่มของกรมสรรพากรแต่เพียงอย่างเดียว แต่ยังต้องอาศัยความร่วมมือในของประชาชนในประเทศ ซึ่งในด้านการผลิตสินค้า ต้องมีการผลิตสินค้าที่มีคุณภาพเป็นที่ยอมรับของอารยะประเทศ นอกจากนี้ การต้อนรับในฐานะที่เป็นเจ้าของประเทศที่ดี ด้วยการยิ้มแย้มแจ่มใส ช่วยเหลือแนะนำแก่นักท่องเที่ยวด้วยอัธยาศัยไมตรีอันเป็นกันเอง และในส่วนเจ้าของกิจการร้านค้า ผู้ประกอบการร้านค้าขายสินค้าด้วยความซื่อสัตย์ไม่หลอกลวง ให้คำแนะนำในสิ่งที่เป็นประโยชน์สูงสุดแก่นักท่องเที่ยว

ในขณะนี้ มีผู้ประกอบการภาษีมูลค่าเพิ่มที่จดทะเบียนประเภทขายสินค้า ในท้องที่รับผิดชอบของสำนักงานสรรพากรจังหวัดเชียงใหม่ (สาขา) จดทะเบียนเป็นผู้ประกอบการขายสินค้าให้นักท่องเที่ยวแล้ว จำนวนทั้งสิ้น 16 ราย และยังมีผู้ประกอบการที่ยังมิได้เข้าโครงการเพื่อจดทะเบียนเป็นผู้ประกอบการขายสินค้าให้กับนักท่องเที่ยวเป็นจำนวนมาก ทั้งที่จังหวัดเชียงใหม่เป็นจังหวัดที่มีแหล่งท่องเที่ยวเป็นจำนวนมาก อีกทั้งยังเป็นจังหวัดที่ได้รับการส่งเสริมการท่องเที่ยวจากหน่วยงานรัฐบาลแห่งหนึ่ง แต่ปรากฏว่า นับตั้งแต่มีการนำการคืนภาษีมูลค่าเพิ่มให้กับนักท่องเที่ยวมาใช้ มีผู้ประกอบการขายสินค้าที่จดทะเบียนภาษีมูลค่าเพิ่ม เข้าจดทะเบียนเป็นผู้ประกอบการขายสินค้าให้กับนักท่องเที่ยวเป็นจำนวนน้อย โดยเฉพาะในอำเภอสันกำแพง ซึ่งเป็นแหล่งขายสินค้าและของที่ระลึกต่างๆ กล่าวคือ ผู้ประกอบการจดทะเบียนภาษีมูลค่าเพิ่มที่ประกอบการขายสินค้าในอำเภอสันกำแพงในท้องที่ของสำนักงานสรรพากรจังหวัดเชียงใหม่ (สาขา) มีจำนวน 122 ราย ซึ่ง

ปัจจุบันจดทะเบียนเป็นผู้ประกอบการขายสินค้าให้กับนักท่องเที่ยวแล้ว เพียง 16 ราย ยังมีผู้ประกอบการอีก 106 รายที่ยังไม่เข้าจดทะเบียน

ดังนั้น การศึกษานี้ จึงประสงค์ที่จะศึกษาถึงปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจจดทะเบียนเป็นผู้ประกอบการขายสินค้าในลักษณะคีนภาษีมูลค่าเพิ่มให้กับนักท่องเที่ยวของผู้ประกอบการในอำเภอสันกำแพง จังหวัดเชียงใหม่ ซึ่งอยู่ในเขตท้องที่ของสำนักงานสรรพากรจังหวัดเชียงใหม่ (สาขา) เพื่อใช้เป็นแนวทางที่เป็นประโยชน์ ต่อการปรับปรุง ระเบียบ วิธีปฏิบัติของกรมสรรพากร เพื่อให้สอดคล้องกับสภาพข้อเท็จจริงในทางปฏิบัติของผู้ประกอบการ และเพื่อให้การดำเนินการของกรมสรรพากรเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผลอย่างเต็มที่ ภายใต้นโยบายส่งเสริมการท่องเที่ยวของรัฐบาล

1.2 วัตถุประสงค์ของการศึกษา

1. เพื่อศึกษาถึงปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจจดทะเบียนเป็นผู้ประกอบการขายสินค้าให้นักท่องเที่ยวของผู้ประกอบการจดทะเบียนภาษีมูลค่าเพิ่มประเภทขายสินค้า
2. เพื่อวิเคราะห์ความรู้ ความเข้าใจ ของผู้ประกอบการจดทะเบียนภาษีมูลค่าเพิ่มประเภทขายสินค้า ต่อระเบียบวิธีปฏิบัติการขออนุมัติเป็นผู้ประกอบการขายสินค้าให้นักท่องเที่ยว
3. เพื่อศึกษาถึงปัญหาและอุปสรรค ในการขออนุมัติเป็นผู้ประกอบการขายสินค้าให้นักท่องเที่ยว

1.3 ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1. ผลการศึกษาเป็นเครื่องชี้วัดถึงการบริหารจัดเก็บภาษีมูลค่าเพิ่มให้ครบทุก ขั้นตอน ในอันที่จะให้สิทธิประโยชน์ทางภาษีอากรเพื่อเป็นการสนับสนุนการท่องเที่ยวไทย
2. เพื่อใช้เป็นข้อมูลและแนวทางในการส่งเสริมให้มีการขออนุมัติเป็นผู้ประกอบการขายสินค้าให้นักท่องเที่ยวมากขึ้น
3. เพื่อเป็นแนวทางในการปรับปรุงและประชาสัมพันธ์ให้ผู้ประกอบการ ได้มีความรู้ความเข้าใจในขอบเขตของการปฏิบัติ ตามแนวทางของกรมสรรพากร
4. เพื่อเสนอแนะปัญหาและอุปสรรค ของการศึกษาต่อกรมสรรพากรและหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เพื่อเป็นข้อมูลในการแก้ไข ปรับปรุงนโยบายสำหรับระเบียบปฏิบัติและกฎหมายต่อไป

1.4 นิยามศัพท์เฉพาะ

ภาษีมูลค่าเพิ่ม หมายถึง ภาษีมูลค่าเพิ่มที่ผู้ประกอบการเรียกเก็บจากการขายสินค้าให้นักท่องเที่ยว

มูลค่า หมายถึง ราคาสินค้าที่รวมภาษีมูลค่าเพิ่มแล้ว

ผู้ประกอบการจดทะเบียนภาษีมูลค่าเพิ่ม หมายถึง บริษัทหรือห้างหุ้นส่วนนิติบุคคล ซึ่งจดทะเบียนภาษีมูลค่าเพิ่มประเภทกิจการขายสินค้า มีสิทธิออกไปกำกับภาษีและเรียกเก็บภาษีมูลค่าเพิ่มจากการขายสินค้าในอัตราร้อยละตามที่กฎหมายกำหนด (7%)

ผู้ประกอบการ หมายถึง ผู้ประกอบการที่จะทะเบียนภาษีมูลค่าเพิ่มที่ได้รับอนุมัติจากอธิบดีกรมสรรพากรให้ขายสินค้า และมีสิทธิจัดทำคำร้องขอคืนภาษีมูลค่าเพิ่ม ให้กับนักท่องเที่ยว โดยแบ่งออกเป็น บริษัทจำกัด ห้างหุ้นส่วนจำกัด และห้างหุ้นส่วนสามัญนิติบุคคล ซึ่งมีทุนจดทะเบียนชำระแล้วไม่ต่ำกว่า 500,000. -บาท

คำร้อง หมายถึง หนังสือที่อธิบดีฯ กำหนดให้นักท่องเที่ยวใช้ในการขอคืนภาษีมูลค่าเพิ่ม

ใบกำกับภาษี หมายถึง เอกสารที่ผู้ประกอบการจะต้องออกให้กับนักท่องเที่ยว ในการขายสินค้าทุกครั้ง และจะต้องจัดทำทันทีที่ความรับผิดชอบในการเสียภาษีมูลค่าเพิ่มเกิดขึ้น พร้อมทั้งส่งมอบให้แก่นักท่องเที่ยว

สถานประกอบการ หมายถึง สถานที่ซึ่งผู้ประกอบการใช้ประกอบกิจการขายสินค้าเป็นประจำ

ท่าอากาศยาน หมายถึง ท่าอากาศยานกรุงเทพ เชียงใหม่ ภูเก็ต หาดใหญ่ รวมถึงท่าอากาศยานอื่นที่อธิบดีกรมสรรพากรจะกำหนดต่อไป

หน่วยรับคำขอ หมายถึง ฝ่ายบริหารงานทั่วไป สำนักงานสรรพากรพื้นที่ หรือสำนักงานสรรพากรจังหวัด ที่มีหน้าที่รับคำขออนุมัติเป็นผู้ประกอบการ